

НАЦИОНАЛЕН АКЦИСКИ ПЛАН ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ 2013-2016

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1: Воспоставување на ефективен и ефикасен систем на постигнување родова еднаквост преку функционални механизми за поддршка на национално и локално ниво, хармонизирани индикатори за мерење на прогрес на родова еднаквост и обезбедена родова разделена

Специфична стратешка цел 1.1: Обезбедена системска поддршка за интегрирање на родовите прашања во политиките и финансиските инструменти согласно со Законот за еднакви можности на жените и мажите				
Резултат	Активности	Индикатори	Одговорни институции	Временска рамка
1. Зголемени капацитети на администрацијата за вклучување на родовата перспектива во главните текови.	1.1. Развивање и вклучување на модул за родова еднаквост во Постојната програма за континуирана едукација на администрацијата	- број на оддржани обуки - број на обучени лица - број на развиени модули и нивна систематска поделба (основни, напредни и специјализирани по области) - минимум една обука помината од страна на сите координатори за еднакви можности, сектори за стратешко планирање и буџетирање - утврдено зголемени знаења преку проценка на капацитети пред и после обуките	ВРМ МТСП МИОА	2013-2016
	1.2. Усвојување на специјализирана програма за вклучување на родовата перспектива во главните текови за координаторите за еднакви можности и сектори за стратешко планирање и буџетирање врз основа на изменети упатства за креирање на политики и стратешко планирање			
2. Воспоставен механизам за вклучување на родовата перспектива во стратешките планови и годишните програми и следење на нивното	2.1. Донесување на Методологија за вградување на родовите прашања во стратешките планови и годишните програми и	- Утврдени правила и насоки за вклучување на родовата перспектива - % од вкупниот број усвоени програми и	ВРМ Генерален секретаријат МТСП МИОА Органи на државната	2013

спроведување	изготвување на Упатство за нејзина примена	планови кои имаат вградено родова перспектива -на анализи во ресорни министерства	управа	
				2013
				2013-2016
3. Процесите на креирање и спроведување на политики се родово одговорни	3.1. Изменување и дополнување на Упатството за подготовка на стратешките планови со цел инкорпорирање на родовата перспектива	- Изменето упатство - Изменета РИА - број на предлог закони и подзаконски акти разгледани од родова перспектива	Генерален секретаријат МИОА МТСП	2013
	3.2. Изменување и дополнување на РИА за вклучување на родова перспектива при оценка на предлози за донесување на закони и подзаконски акти (законодавство)			2014
4. Воспоставен модалитет за проценка на родовата сензитивност на програмите на Владата и ЕЛС	4.1 Развивање на листа за проверка (checklist) за Координаторите за еднакви можности со цел проценка на степенот на инкорпорираност на родовата перспектива во програмите	- Усогласеност на стратешките планови, програми и буџети, со листата на проверка и мислењата на координаторите	Органи на државна управа МТСП	2013-2014

Специфична стратешка цел 1.2: Зајакната ефективна функционалностна механизмите за родова еднаквост согласно со одредбите од ЗЕМ				
Резултат	Активности	Индикатори	Одговорни институции	Временска рамка
1. Усвоена подзаконска регулатива за имплементација на Законот за еднакви можности на жените и мажите	1.2. Донесување на Деловник за работа на интер-ресорската група (соработка со ресорни министерства, динамика на работење, консултации)	-Број на оддржани седници (обем и карактер на дискутирани проблеми) на Интерсекторска група -Програма за работа на Интерсекторска група -Формирани работни групи по областите од Стратегијата, во транспарентен и инклузивен процес	МТСП ВРМ МТСП Органи на државна управа	2013
2. Стандардизиран модалитет на известување за спроведувањето на ЗЕМ	2.1 Донесено упатство за формата и содржината на годишните извештаи кои ги доставуваат субјектите (член 8, ЗЕМ)	-донесени упатства за годишни извештаи -доставени Годишни извештаи на координаторите за еднакви можности	ВРМ МТСП	2013
	2.2 Донесено упатство за формата и содржината на годишниот извештај на МТСП(член 12, ЗЕМ)			
	2.3 Донесено упатство за формата и содржината на годишните извештаи кои координаторите за еднакви можности ги доставуваат до СЕМ (член 11, 15, ЗЕМ)			
3. Зајакнат парламентарен надзор врз спроведувањето на ЗЕМ	3.1 Одржување на годишна пленарна седница за разгледување на извештајот на ВРМ за спроведувањето	-Годишен извештај за спроведување на Стратегијата за родова еднаквост на ВРМ и	ВРМ Собрание на РМ Интер-ресорско, советодавно и	

	на Стратегијата за родова еднаквост	работата на Интер-ресорска група -Оддржана годишна надзорна расправа на КЕМ за спроведување на Стратегијата -Оддржани јавни расправи за напредокот и предизвиците во имплементацијата годишниот извештајот на ВРМ за спроведување на Стратегијата	консултативно тело за еднакви можности на жените и мажите	
--	-------------------------------------	---	---	--

Специфична стратешка цел 1.3: Воспоставени/Развиени индикатори за мерење на родовата еднаквост врз основа на расположиви родово разделени статистички податоци и преземени меѓународни и национални обврски				
Резултат	Активности	Индикатори	Одговорни институции	Временска рамка
1. Развиени индикатори за мерење на степенот на напредок на полето на родовата еднаквост	1.1. Преглед на национални и меѓународни обврски на полето на родовата еднаквост	-Оддржани консултативни средби за проценка -Извештај изработен и одобрен од Интер-ресорска работна група	МТСП Ресорни министерства ДЗС Интер-ресорско, советодавно и консултативно тело	2013
	1.2 Развивање на индикатори за мерење на напредокот на полето на родовата еднаквост и статусот на жените и мажите	-Работни средби на работна група и ДЗС -Предлог индикатори поделени по тематски области и согласно со меѓународни/национални обврски	МТСП Ресорни министерства ДЗС Интер-ресорско, советодавно и консултативно тело за еднакви можности на жените и мажите	2013-2014

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 2: Подобрување на степенот на родова еднаквост во приоритетни тематски области

Специфична стратешка цел 2.1: Зголемено родово одговорно учество на жените во процесите на одлучување во законодавната и извршната власт, во партиската политика и уредувачката радио-дифузна дејност				
Резултат	Активности	Индикатори	Одговорни институции	Временска рамка
1. Балансирано учество на жените во работните тела на законодавната и извршната власт и интегрирање на родовата перспектива во исполнувањето на надлежностите на Собранието	1.1. Воспоставување на посебни мерки за балансирано учество на жените во работните тела на национално и локално ниво.	-Одржани јавни расправи во Собранието на РМ за воспоставување на посебни мерки -Предлог законски измени за воспоставување на посебни мерки за правична застапеност -Зголемена квота од 40% на помалку застапениот пол на кандидатските листи во Изборниот законик -Водење на статистички разделени податоци за кандидатски листи и на освоени места на национално ниво;	Собрание на РМ Државна изборна комисија	
	1.2. Воспоставување на посебни мерки за балансирано учество на жените во парламентарните работни тела и комисиии	-Анализа на почитувањето на Деловникот за работа на Собранието во делот на правична застапеност на обата пола во комисиите и работните тела -Извештај за правична застапеност на жените и	Собрание на РМ МТСП	2014-2016

		мажите во парламентарните тела и комисиии		
		-Родово разделени статистички податоци за Собранието, работните тела и комисиите на веб страната на Собранието		
	1.3.Редовни полугодишни средби со интересорската консултативна и советодавна група за еднакви можности на жените и мажните заради разгледување на достигнувањата и предизвиците на полето на родовата еднаквост	-Записници од оддржани состаноци	Собрание на РМ МТСП	2013-2016
2. Усвоени посебни мерки за правична застапеност на жените во извршната власт	2.1.Воспоставување на посебни мерки за балансирано учество на жените на раководни функции во државната администрација	Зголемена застапеност на жени на раководни функции		
	2.2.Редовно водење и објавување на родово разделена статистика за функциониери, раководни државни службеници, именувани амбасадори и дипломатски претставници, како и членови во управни одбори на јавни	Објавени податоци на веб страниците на ресорните министерства	Органи на државната управа	

	претпријатија и установи именувани од Владата			
3. Зајакнати капацитети на судии и јавни обвинители за родовата перспектива во судската власт	3.1.Развивање на модул за родовата еднаквост и интегрирање во постоечката Програма за обука на судии и јавни обвинители	-Развиен модул за родова еднаквост	МТСП во консултација Академија за судии и јавни обвинители	
	3.2.Споведување на обука за обучувачи при Академијата за судии и јавни обвинители за родовата еднаквост	-Спроведена обука за обучувачи -Зајакнати капацитети според претходна проценка		

Специфична стратешка цел 2.2: Подигната општествена свест, изменета законска регулатива и воспоставени стандарди за заштита и санкционирање на родово базирано насилство				
Резултат	Активности	Индикатори	Одговорни институции	Временска рамка
1. Препознавање на родово базираното насилство како насилство кое се заснова на нееднаквоста помеѓу жените и мажите во општеството	1.1 Национални и локални кампањи за подигнување на свеста и градење на култура на не-толеранција на родово базираното насилство	- 1 национална кампања годишно - Број на локални активности за подигнување на свеста и знаењето за РБН	Органи на државната управа	2014-2016
	1.2 Информативни активности во образовните институции на сите нивоа во образовниот систем			
2. Зајакнати капацитети на професионалните структури во сите институции во областа на социјалната заштита, образованието, здравството, одбраната и безбедноста, и економијата за препознавање	2.1 Развивање и спроведување на модули за обука на професионални кадри	- Спроведени најмалку 2 модули за обука во секоја релевантна институција годишно - Содржини од областа на РБН внесени во редовната академска програма со	Институции во областа на социјалната заштита, образованието, здравството, одбрана и безбедност и економија	2014-2016
	2.2 Континуирана и систематска обука/предавања на			

на различните форми на РБН.	универзитетите	минимум 2 предавања годишно на соодветните универзитети		
	2.3 Вградување на соодветни тематски содржини во наставните програми за средно и основно образование	- Број на изготвени и применети тематски активности во основно и средно образование		
3. Воспоставен систем за систематско собирање на податоци за различни форми на родово базирано насилство	3.1 Спроведување на национално истражување за појавата и зачестеноста на родово-базирано насилство	- Спроведено 1 национално истражување за период од 4 години - Подготвена и применета единствена методологија за собирање на податоци	МТСП	2016
	3.2 Изработка и воспоставување на единствена методологија и систем за координирано собирање на податоци			
4. Унапреден еинституционалниот одговор и воведени се специфични мерки на заштита и санкционирање на различни видови на РБН	4.1 Анализа на казнено правниот систем и мерките на заштита и препораки за соодветни измени ,кои ќе обезбедат ефикасна и навремена законска заштита и казнување	- Подготвени препораки за законски измени и број на донесени предлози и изменети законски одредби - Број на идентификувани жртви на родово базирано насилство и број на обезбедени услуги за поддршка и реинтеграција	МТСП, Министерство за правда, МВР	2016
	4.2 Подготовка на Национална програма на заштита и реинтеграција на жените кои се жртви на РБН			

Специфична стратешка цел 2.3: Воспоставени и пилотирани политики за надминување на бариерите/пречките и зголемена вработеност на жените (балансирање на приватен/професионален живот, женско претприемништво, дискриминација на пазарот на труд)

Резултат	Активности	Индикатори	Одговорни институции	Временска рамка
----------	------------	------------	----------------------	-----------------

1. Унапредени законски мерки и политики за усогласување на приватниот и професионалниот живот	1.1. Истражување за оправданоста и можноста и фискалните импликации за користење на мерките и политиките за балансирање на приватниот и јавниот живот	-Спроведено истражување	МТСП	2015
	1.2.Унапредување на мерките за флексибилност на работното место предвидени со стратешките документи од областа на вработувањето	-Проценка на постоечките мерки за флексибилност од родова перспектива -Изменети и/или нови мерки за флексибилност на работно место	МТСП АВРМ	2015
	1.3.Настани за координирање на сите актери во насока на оценка на можноста за користењето на мерките за балансирање на приватниот и јавниот живот	Број на организирани настани	МТСП АВРМ	2015-2016
	1.4.Јакнење на капацитетите на трудовата инспекција, со цел заштитата од дискриминација врз основа на пол	-Бр. на спроведени обуки и проценка на зајакнати капацитети -Утврдени случаи на дискриминација од страна на трудовата инспекција -Вид на преземени мерки	Државен инспекторат за труд МТСП	2015
	1.5.Промовирање на јавно-приватно партнерство за отворање на нови установи за грижа на деца и возрасни лица (и лица во рамки на долготрајна нега), таму каде	-Број на новоотворени установи	МТСП ЗСД	2015-2016

	достапноста е недоволна			
2.Подобрен пристап и услови за жените во започнување и развивање на претприемништво	2.1.Изработка на сеопфатна анализа за состојбата со родовата еднаквост и претприемништво во Р.М	-Изготвена анализа	МТСП Министерство за економија АППРМ	2014
	2.2. Подигање на свеста и охрабрување на жените за вклучување во претприемништво и прифаќање на профилот на жена претприемач	-спроведени кампањи, трибини, тркалезни маси	МТСП Министерство за економија АППРМ	2015
	2.3. Координирање на имплементацијата на постојните политики, мерки и субвенциите за премин од неформална во формална економија и нивно унапредување			2014
	2.4. Спроведување на пилот обуки (Менторство) за потенцијални и постојни жени претприемачи и за развој и промовирање на женско претприемништво преку претприемничко менторирање.	-Број на спроведени обуки, -Број на новоотворени бизниси од страна на жени -Број на спроведени тренинзи и работилници, -Број на учесници, -Број на менторирани претприемачи	МТСП Министерство за економија АППРМ	2014-2016
	2.5. Изработка на Стратегија и акциски план за женско претприемништво.	-Изготвена стратегија -Изготвен акциски план	Министерство за економија АППРМ МТСП	2016
3. Подобрен пристап на жените кон политиките	3.1.Изработка на анализа на причините за ниското	-Изработена анализа -Податоците од анализата	МТСП АВРМ	2014

за вработување	учество на жените на пазарот на трудот, вклучително и од маргинализираните групи, и увид во темната бројка на жени на пазарот на трудот.	се земени предвид во оперативните планови за вработување		
	3.2. Студија на изводливост за зголемено вклучување на жените на пазарот на трудот и развивање на една пилот мерка за вработување на жените	-Изработена студија -Мерка за вработување развиена и инкорпорирана во оперативните мерки за вработување (или во нова стратегија за вработување) -Бр. на жени опфатени со нова мерка	МТСП АВРМ	2014-2015
	3.3. Зајакнување и унапредување на постоечките мерки за пристап на пазарот на трудот за жени од ранливите групи, преку вклучување на родовата еднаквост како приоритет во политиките за вработување	-Мерките за пристап на пазарот на трудот вклучуваат жени од ранливи категории, како посебни таргет групи -Зголемен пристап на ранливи категории на жени на пазарот на трудот за 10%	МТСП АВРМ	2014
	3.4. Воведување на механизам за меѓуинституционална соработка во унапредувањето, имплементацијата и следењето на политиките и мерките за вработување и родовата еднаквост	-Воспоставен механизам	МТСП АВРМ	2014-2015
	3.5.Активности за	-Број и вид на		2014

	поттикнување на соработката помеѓу ЕЛС, центрите за вработување и родовите механизми во промовирањето и спроведувањето на политиките за вработување на локално ниво	координирани активности на локално ниво		
4. Елиминација на сите облици на дискриминација врз основа на пол на пазарот на трудот	4.1. Спроведување на истражување на појавата и видовите на дискриминација врз основа на пол на пазарот на трудот	-Спроведено истражување	МТСП	2015
	4.2. Унапредување на активностите со цел информирање за дискриминацијата врз основа на пол на пазарот на трудот од страна на социјалните партнери и другите актери во областа (агенција за вработување, МТСП итн.)	-број и вид на спроведени активности	МТСП, АВРМ, АППРМ	2015-2016
	4.3. Активности за родова сензибилизација (недискриминација врз основа на пол) на механизмите за имплементација на ЗРО, ЗЕМ и ЗССД	-број на спроведени активности и број на учесници	МТСП; АВРМ; АППРМ;	2014-2015
	4.4. Активности за промовирање на		МТСП; АВРМ; АППРМ;	2014-2015

	одредбите од ЗЕМ во приватниот сектор			
--	--	--	--	--

Специфична стратешка цел 2.4: Воспоставена и пилотирана едукативна програма за родова еднаквост во предучилишна установа, основно – средно и високо образование (се однесува на 2 пилот градинки, модул родова еднаквост во предметот општество/граѓанско уредување во основно, предмет родова еднаквост или сексуално репродуктивно здравје во средно и еден предмет родова еднаквост на Педагошки факултет и Институт за социјална работа)				
Резултат	Активности	Индикатори	Одговорни институции	Временска рамка
1.Развиен и пилотиран образовен модул за родова еднаквост во предучилишно образование	1.1.Селекција и пилотирање на предучилишно родово сензитивно образование во две пилот градинки	-Развиени наставни модули за предучилишно образование -Зајакнати капацитети на наставен кадар во предучилишно образование -Работилница за родители и деца на тема родова еднаквост	Биро за развој на образование МОН МТСП	2013-2014
2.Развиена и пилотирана програма за родова еднаквост на основно образование	2.1. Анализа на учебници за основно образование - 1-4) од родова перспектива	-Спроведена анализа -Препораки за измена на наставни содржини разгледани од Бирото за развој на образование	МТСП. БРО, МОН	2014
	2.2. Вовед на пилот содржини за родова еднаквост во предмет граѓанско општество	-Модул за родова еднаквост и пилотирање во наставна програма граѓанско општество	МТСП. БРО, МОН	2014
	2.3.Јакнење на капацитети на наставници по предметот граѓанско општество за родовата еднаквост и мерење на	-Зајакнати капацитети на наставнички кадар со проценка на прогресот -Успешност на пилотирање на модулот	МТСП. БРО, МОН	2014-2016

	успешност	оценета преку работа на учениците.		
3.Промовиран принципот на родова еднаквост во високото образование	3.1. Организирање на научни конференции посветени на интеграцијата на принципот на родова еднаквост во наставниот и научно истражувачкиот процес на универзитетите	-Број на одржани конференции -Број на усвоени позитивни заклучоци, декларации и др.	БРО, МОН	2014-2015
	3.2. Изработка на правилник за интеграција на принципот на родова еднаквост во предметните и студиските програми на универзитетите	-Изработен правилник -Број на универзитети кои го усвоиле правилникот	БРО, МОН	2015-2016
	3.3.Преземање на мерки против стереотипизацијата во изборот на факултетското образование	-Број на кампањи -Родово разделена статистика на запишани студенти	БРО, МОН	2013-2016
5. Промовиран принципот на родова еднаквост во научно истражувачката работа	4.1. Изработка на родова анализа на научно истражувачката работа во РМ	-Изработена анализа и пошироко презентирани резултати	БРО, МОН	2013-2016
	4.2. Изработка на предлог критериуми за оценување на научните проекти од родова перспектива, финансирани од страна на МОН	-Изготвени критериуми за оценување на научните проекти од родова перспектива	БРО, МОН	2013-2016

Специфична стратешка цел 2. 5: Здравство				
Резултат	Активности	Индикатори	Одговорни институции	Временска рамка
1. Воведување на изедначена методологија за прибирање, следење и анализа на податоци за сите видови болести на мажите и жените и за користените здравствени услуги	1.1. Продолжување на активностите за изработка и воспоставување на нови извештаи-обрасци за користење на здравствените услуги од родова перспектива	Подготвени нови извештаи-обрасци со вградена родова перспектива	Министерство за здравство во соработка со Институт за јавно здравје	Континуирана активност 2013- 2016 година
	1.2. Воспоставување на софтверски програми и регистри за следење на одредени заболувања кај мажите и жените	Воспоставени регистри за одредени заболувања со полово-разделени статистички показатели- според Законот за евиденции во областа на здравството од 2009 година	Министерство за здравство во соработка со Институт за јавно здравје	Континуирана активност 2013- 2016 година
	1.3. Едукација на здравствените работници за примена на новите методологии за пополнување на обрасците	Спроведени 11 работилници на годишно ниво во 10-те центри за јавно здравје и во Институтот за јавно здравје за докторите од ЈЗУ и ПЗУ, кои работат во примарна здравствена заштита	Министерство за здравство, Институт за јавно здравје и Центрите за јавно здравје	Континуирана активност 2013- 2016 година
2. Подигање на квалитетот и достапноста на здравствените услуги за мажите и жените	2.1. Спроведување на кампањи и други информативни мерки за промоција на постоечките	Спроведени 3 информативни кампањи на годишно ниво, јавни дебати и промоција со	Министерство за здравство, Институт за јавно здравје и Центрите за јавно здравје	Континуирана активност 2013- 2016 година

	превентивни програми, со цел унапредување на здравјето на мажите и жените за најчестите состојби во однос на морбидитетот	едукативни материјали		
	2.2.Подобрување на постоечките мерки за заштита на женското здравје, односно спроведување на Програмата за рана детекција на малигни заболувања во РМ (рак на дојка, рак на матка и рак на дебело црево)	Спроведени превентивни прегледи за рано откривање на малигни заболувања	Министерство за здравство, Институт за јавно здравје, Центрите за јавно здравје, матичните доктори, општите болници, гинеколошките ординации и др.	Континуирана активност 2013- 2016 година
	2.3. Промовирање на потребата од заштита на репродуктивните и сексуални права на жената (Зголемување на свесноста на жените за нивните сексуални и репродуктивни права и за сексуално преносливите инфекции)	Спроведени 10 едукативни сесии на годишно ниво за училишни деца и адолесценти, жени од урбани и рурални средини	Министерство за здравство, Институт за јавно здравје, Центрите за јавно здравје	Континуирана активност 2013- 2016 година
	2.4. Обезбедување на лекари - гинеколози во дејноста гинекологија и акушерство во ПЗЗ според нормативот кој изнесува 1 тим на 3000 жени >15 години, согласно со Мрежата за здравствени	Зголемен број на гинеколози во ПЗЗ заради подобра достапност на здравствените услуги	Министерство за здравство	Континуирана активност 2013- 2016 година

	установи во РМ",			
	2.5.Истражување за знаењата, вештините и праксата на жените Ромки за унапредување на сексуалното и репродуктивното здравје	Спроведено истражување и погответен извештај	Министерство за здравство	2013
Специфична стратешка цел 2. 6: Подобен пристап и квалитет на услуги за жените и мажите од областа на социјална заштита како резултат на зајакнати капацитети на давателите на услуги на полето на родова еднаквост и социјална работа				
Резултат	Активности	Индикатори	Одговорни институции	Временска рамка
1.Подобрен пристап и квалитет на социјални услуги за мажите и жените во однос на нивните специфични потреби од родова перспектива	1.1. Вклучување на родовиот концепт во задолжителните обуки во системот на лиценцирање на стручни работници во системот на социјална заштита	-Донесена одлука за вклучување на родовиот концепт во задолжителни обуки во системот за лиценцирање -Модул за родова еднаквост и социјална работа, инкорпориран во програмата за задолжителна обука на стручни работници	ЗСД МТСП	2013
	1.2. Зајакнување на капацитетите на стручните работници во системот на социјална заштита за родовиот концепт преку систематска обука	-Број на обучени стручни работници -Зајакнати капацитети врз основа на првична проценка -Студии на случај за успешност во третирање на родово сензитивни случаи	ЗСД МТСП	2013-2016
	1.3. Анализа и вклучување	-Број на ревидирани	ЗСД	2014

	на родовиот концепт во стручната документација на ЗСД за работа со различни категории на лица во социјален ризик (упатства, стандарди)	стручни документи во ЗСД со инкорпорирана родова перспектива	МТСП	
	1.4. Родова анализа на пристап на корисници – мажи и жени, до социјални услуги и нивна искористеност (социјална парична помош, самохрани родители, доверување дете на чување и воспитување и законска издршка на малолетно дете од родителот со кого не живее) и препораки за пристап до услуги	-Изготвена анализа за пристап -Спроведено теренско истражување за користење на социјални услуги -Измени во односни правилници за одредени права или услуги, или законски измени врз база на анализа	ЗСД МТСП	2014-2016

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 3: Негување/Градење на култура на еднакви можности и промоција на еднаков третман и недискриминација врз основа на пол

Специфична стратешка цел 3.1: Зајакната општествена свест за причините и последиците од родовата нееднаквост преку промоција и поддршка на позитивни примери за родово сензитивни медиумски содржини, културни и едукативно воспитни иницијативи, родово одговорни социјално корпоративни приватни и јавни претпријатија

Резултат	Активности	Индикатори	Одговорни институции	Временска рамка
1. Усвоена родово	1.1. Зајакнати капацитети за	-Зајакнати капацитети за	СРД	2013

сензитивна програмска политика во медиуми или Подобрена медиумска содржина од перспектива на родова еднаквост	прашањето на родовата еднаквост на медиумски работници кои креираат медиумски содржини (обуки, превод и дисеминација на Прирачникот на Советот на Европа)	родовата еднаквост во медимското прикажување -Превод и дисеминација на Прирачникот на Советот на Европа за отстранување на родови стереотипи во медиумите		
	1.2.Промоција на телефонската линија и маил адреса на СРД за пријавување на навредливи содржини од родова перспектива и анализа на пријавени случаи	-бр. на пријавени случаи -вид на преземени мерки од СРД	СРД	2013
	1.3.Спроведување на избор на најдобра реклама која најефективно се бори со сексистичките стереотипи и промовира еднаквост меѓу мажите и жените	-Објавен конкурс -Спроведен избор	СЕМ-МТСП иКЕМ	2014
	1.4.Анализа од родова перспектива на програмските концепти и содржини на средствата за јавно информирање	-Спроведена и објавена анализа	СРД	2013
	1.5.Јавни дебати за стереотипите и предрасудите во медиумите	-Бр. на спроведени дебати	СЕМ СРД	2014
	1.6.Воспоставување на	-Проценка на состојбата	ВРМ	2014-2015

	регулаторен механизам за мониторинг на печатените медиуми во насока на елиминирање на стереотипски и дискриминаторски содржини	-Упатства и препораки за регулаторен механизам		
	1.7.Спроведување на кампања за подигнување на свеста кај граѓаните за сексистички содржини во медиумите	-Спроведена кампања -Информирани граѓани	СРД	2014
4. Зголемена општествена свест за значењето и важноста на родовата еднаквост на жените и мажите	1.1.Спроведување на кампања за подигнување на свеста кај граѓаните за значењето на родовата еднаквост и за присутните предрасуди и стереотипи во нашето општество	-Спроведена кампања -Информирани граѓани	СЕМ КЕМ	2015

Специфична стратешка цел 3.2: Воспоставена координација (соработка) меѓу јавниот, приватниот и граѓанскиот сектор во имплементацијата на Законот за еднакви можности на жените и мажите

Резултат	Активности	Индикатори	Одговорни институции	Временска рамка
----------	------------	------------	----------------------	-----------------

<p>1. Воспоставен и функционален систем за координација меѓу јавниот, приватниот и граѓанскиот сектор во планирањето и следењето на напредокот во постигнувањето на родова еднаквост</p>	<p>1.1 Формирање на <u>дата база</u> на 1) анализи и истражувања од областа на родовата еднаквост, продуцирани од страна на органите на државата, ЕЛС, приватен и граѓански сектор, меѓународни организации и институции, и 2) родово разделени податоци поврзани со програмите на Владата, <u>преку реактивирање на веб-страната</u> <u>родова рамноправност</u></p>	<p>-спроведување на истражувања</p> <p>- подготвени родови анализи во различни области</p> <p>- механизми за консултација, вклучително и е-демократија</p> <p>-достапна јавна датабаза на податоци од областа на родовата еднаквост</p> <p>- утврдени слабости и дефинирани препораки за унапредување на родовата еднаквост во приватниот сектор</p>	<p>МТСП</p>	<p>2014-2016</p>
	<p>1.2 Воведување на интерни процедури од страна на органите на државна управа, ЕЛС за задолжителна консултација со приватен, граѓански сектор и други чинители за формулирање на програмите во секторските области кои со Стратегијата се дефинирани како приоритетни за постигнување на родова еднаквост</p>			

	1.3. Анализа на состојбата во приватниот сектор во однос на имплементацијата на Законот за еднакви можности на жените и мажите			2015
2. Приватниот сектор е поттикнат да го спроведува Законот за еднакви можности, преку спроведување на соодветни основни и посебни мерки	2.1 Развивање и воведување на маркери за родова еднаквост како помошна алатка на приватниот сектор да промовира принцип на еднакви можности	- правни лица кои пилотираат маркери за родова еднаквост	Интер-ресорската група МТСП	2014-2016
	2.2 Дефинирање на критериуми за родова еднаквост при оценка на апликации и понуди на приватни и граѓански организации и доделување на тендери на јавни и приватни претпријатија			
	2.3 Објавување на оглас за избор на пилот компании во приватниот сектор што ќе аплицираат маркери за			

	родова еднаквост			
Специфична стратешка цел 3. 3: Воспоставени и функционални механизми за заштита и постапка при дискриминација во јавниот и приватниот сектор заснована на пол согласно со ЗЕМ				
Резултат	Активности	Индикатори	Одговорни институции	Временска рамка
1. Воспоставени функционални механизми за родова заснована дискриминација	1.1 Вработување на правен застапник за еднакви можности помеѓу жените и мажите при МТСП	- Усогласена пракса на механизмите за заштита и постапка при дискриминација во јавниот и приватниот сектор, заснована на пол # на поднесени и решени претставки во рамки на надлежните тела # на усвоени и објавени заклучоци и заеднички позиции	МТСП НП Собрание на РМ	2013
	1.2 Редовни консултативни и координативни состаноци помеѓу застапникот за еднакви можности, СЕМ, народниот правобранител КЗД и Интерресорската група за еднакви можности, со цел следење на ситуацијата и процесите за заштитата од родово заснована дискриминација			Континуирано
	1.3 Редовни консултативни и координативни состаноци помеѓу Застапникот за еднакви можности, Народниот правобранител, Комисијата за заштита од дискриминација, Комисијата за еднакви можности во Собрание на РМ, со цел следење на			Континуирано

	состојбата во однос на заштита од родово заснована дискриминација			
	1.4.Објавување на годишни извештаи за родова заснована дискриминација на веб страните на народниот правобранител КЗД и МТСП.			

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

АДС	Агенција за државни службеници
АВРМ	Агенција за вработување на Република Македонија
ГО	Граѓански организации
ДЗС	Државен завод за статистика
ЗСД	Завод за социјални дејности
ЗРО	Закон за работни односи

КЕМ	Комисија за еднакви можности при Собрание на РМ
МЖЛ	Македонско женско лоби
МВР	Министерство за внатрешни работи
МОТ	Меѓународна организација на трудот
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
НВО	Невладини организации
БРО	Биро за развој на образование
ВРМ	Влада на Република Македонија
МИОА	Министерство за информатичко општество и администрација
АППРМ	Агенција за поддршка на претприемништво на Република Македонија
СРД	Совет за радиодифузија
НП	Народен правобранител